

פיקוד מילואים 1187

מילואים

1187

פיקוד

החברים של גדעון

מאת ישראל זמיר

לא מקרה הוא שגדעון מחניימי, עם כל הכאב שבדבר, קם ואמר בשעתו למשה דיין ודברים קשים בתום מלחמת-יום הכיפורים, שרבים מאיתנו פחדו לומר לו, כי גדעון היה בנוי אחרת, ללא פשרות. הוא שנא שקר, מעשי-עוול, צביעות" — אמר שלמה להט על קברו של גדעון מחניימי במלאות שנה לפטירתו.

שר הביטחון, הרמטכ"ל, אלופים, ותיקי הצנחנים, עמיתים ממשדד הביטחון, מהצבא, אנשי קהיליית מודיעין — חבורה גדולה ומרשימה מאוד של ידידים ורעים לאורך כל הדרך באו לקרית-שאול, כדי להתייחד עם האיש שכה אהבו. לכל אחד — גדעון שלו, העיר אחד האלופים, שסקר לרגע את החבורה שנאספה ליד הקבר.

ובשם אותם ידידים דיבר שלמה להט, שציין כי לא תאר לעצמו שכה רבים הם ידיו כי גדעון סימל לכל אחד את היפה, הנעים, המיוחד. גדעון היה אדם שחיוך תמידי היה נסוך על שפתיו".

כתבות על אותו של אחת ימי ג' 11800 ז"ל

ראש העיר העלה בדבריו זכרונות משנות ילדותו, כשהוא מדגיש את כשרונו להתהלך כשווה בין שווים עם בעלי שררה ופשוטי העם. הוא עמד על אהבתו הגדולה לארץ; הזכיר את טיוליו, שבהם ביקש לראות גרקיטים הנפתחים עם בוקר, עם תום הטכס, לא מיהרו הבאים להתפזר. כל אחד דומה, ביקש עוד רגע, כדי להיות עם גדעון כפי שזכר אותו.

אזכרה לגדעון מחניימי אתמול

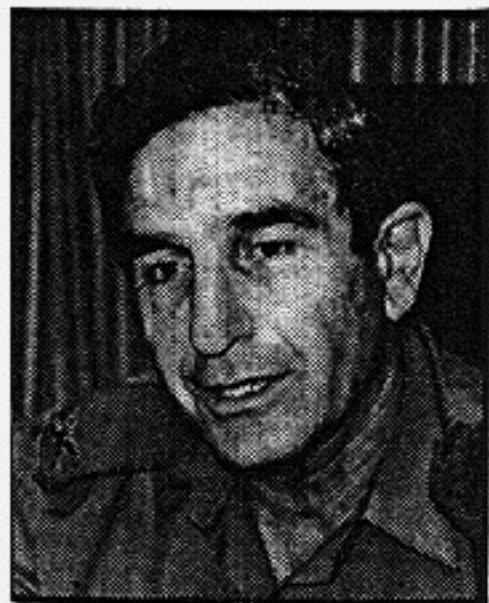
(צילם: אנדרה ברוטמן)

„אנו נפרדים מחבר שלא נרתע מעולם ממחירה של אמיתו“

מדברי ההספד שנשא האלוף אהוד ברק לזכר
תא"ל גדעון מחניימי, שנפטר בשבוע שעבר

אתכם אנחנו כואכים לא רק את הליכתו של אב ובטל, וסב
עם חיוך משופת של נער.

לא רק קצין וחבר לדרך שהיטה כתף במשך שנות דור
לבנינה של מערכת המודיעין שלנו. מימי הצנחנים
בפעולות התגמול של שנות החמישים, דרך הנחת היסודות
למערך המודיעין הקרבי והקמתו של בסיס ההדרכה המרכזי
של החיל. דרך פעולתו במנגנון הקישור לאו"ם ובמנגנון
ההפרדה לאחר מלחמת יום הכיפורים – ועד שנותיו הרבות
במשרד יועץ ראש הממשלה לטרור.
אתכם אנו נפרדים מאדם רגיש ורב סנים, ידיד אמת
שבודדים לנו כמותו.

תא"ל גדעון מחניימי ז"ל

לא מאיתנו — ידידיו, ולא מה-
ממונים עליו. ולא נרתע מעולם
ממחירה של אמתו.

מעבר לכל אלה — אנחנו נפ-
רדים אתכם מגדעון של החברות
לשמה; גדעון הנדרך כולו,
מיידית, כשחבר נמצא במצוקה
או בצורך, ולעיתים אף כשרק
נדמה. שמא הוא בצרה או ב-
צורך.

לוחם ומאמץ וחולם של ארץ
ישראל הישנה והיפה עווב אות-
נו היום. נטמן בין פרחי הקב-
רים של המשך המאבק על ה-
ארץ שכה אהב.

ואנו — לבד. בלעדיו.
יהי זכרו ברוך.

אלוף אחוד ברק

גדעון הנער שהלך לאהלי ה-
פלמ"ח ולחטיבות במלחמת ה-
שחרור ושנשא עימו מחווייתו
ערב לידתה של המדינה לא רק
את עיקרי ערכיו שלו, אלא
גם יחס אישי עמוק אל אנשים
אמיצים המתייצבים לפעולה מ-
אחורי אמונתם. מסייגשטיין וב-
רואני דרך יודקה חגיר ונידוני
קהיר — ועד אסירי ציון ב-
ברית המועצות דהיום — מעבר
למחלוקות הפוליטיות, שחצו את
נוף נעוריו ומעבר להבדלי ה-
זמן והמקום היו לו לוחמים
אלה סמל לייחודנו, מקור כו-
חנו וסכוינו לעתיד.

אתכם אנחנו נפרדים מאיש
שפיו וליבו היו תמיד שוים. ש-
לא חסך שבטו — לא מעצמו,

האחד שקם

גדעון מחניימי - נונקונפורמיסט במימסד ■ שנה למותו

מאת יואל בן-פורת

גדעון בן החובות, יליד הארץ, היה רחוק מדמות הצבר הכנעני, החילוני החצי יהודי. ידע יידיש ואהב לדבר בה. היה בו יסוד עמוק של תרבות יהודית, פרי חינוך בגיל המעצב, שתמך בכניינהעל של אישיותו. הירבה לצטט מהמקרא ומדברי חז"ל, דבר שחיבבו על ראש הממשלה מנחם בגין, גם כאשר ידע שגדעון מ-המחנה האחר".

איש חבורות אמיתי היה כמוכן הטוב של המלה. נמנה על חברותא מצומצמת, בעיקר של צנחנים, טייסים ואינטלגנטים "לרפואה".

שירתתי עם גדעון מחניימי כ-35 שנה כמוריעין, אך רק ב-20 השנים האחרונות הכרתי אותו מקרוב.

הוא התחיל את דרכו בעין-חרוד, בפלמ"ח. נלחם בתש"ח, היה קצין המודיעין של הצנחנים אשר לחמו במיתלה, היה קמ"ץ פיקודי, הקים את בית הספר למודיעין, שירת בקישור עם האו"ם ולבסוף, בעשר השנים האחרונות, היה סגן היועץ לראש הממשלה למלחמה בטרור.

מקופח במימסד. הוא עצמו שם חייו בכפיו
 חיטל את הקריירה הצבאית תוך מעשה
 מופת אבירי. אני זוכר אותו יום, בפברואר
 1974, כאשר התכנסו באחד מבניסי חיל-
 האוויר מאות קצינים לסיכום מלחמת יום
 הכיפורים „כנס שלושת הימים“. מי לא
 היה שם. כל הקצינים הבכירים מאל"מ
 ומעלה, סדיר ומלואים, ראשי מערכת
 הבטחון, ראש הממשלה וכמה שרים. ביום
 השני יצא עלה גרעון על הבמה, כולו
 גרגר, ואמר כמה משפטים על
 אודות ערך האחריות של קברניטים
 ומפקדים ועל כך שלא ניתן להתפשר כי
 זהו ערך מרכזי בעיצוב דמות המנהיג
 הצבאי, אשר מקורו הדוגמה והמופת. הוא
 תבע את התפטרות משה דיין, וזה עוד
 לפני דו"ח אגרנט. נדהמנו כולנו ודיממת
 מוות שררה בעולם. גם אם רבים הזדהו עם
 תוכן הדברים, פיקפקו אם זה המקום חו
 הצורה לומר אותם ועוד עלידי קצין בכיר
 ממושמע.

גרעון לא היה וורקוהוליק (מכור
 לעבודה), עשה תמיד את המוטל עליו
 בשלמותו תוך שהוא מתיר זמן לחיים
 מלאים. גרעון הוכיח שניתן לעשות הכול
 ועם זה לא להתנור ולא להתאכזר לבני
 המשפחה, גם בתפקידים בכירים עתידי
 זמן.

הוא אהב לשיר שירים רוסיים. גם אם
 את המילים לא הבין, היה מקפיד לבטאם
 במבטא רוסי כביכול.

גרעון לא הסתפק באיסוף לעצמו והחל
 להנחות תוכניות של שירים רוסיים בגלי
 צה"ל וליווה אותם בהסבריו המלומדים.
 הוא לא הסתפק בזה ויזם שהגבעתרון
 יפיק תקליט שירים רוסיים. צילצל לי
 ושאל לרעתי. אמרתי, יפה אבל המנגינות
 הרוסיות מועתקות משירי הפלמ"ח. כמעט
 נפגע, ואמר: אתה ציניקן חסר תקנה.
 גרעון היה נוןקונפורמיסט בעל חוש
 צדק מפותח מאוד. אונן קשבת לכל

הבולשביקי המאפיין את רובנו במימסד, זוכר לו לגרעון את "עוונת". זיכרון ארוך ומתמשך. אמרתי לו שיש פתגם רוסי, שבעבור האמת מכים. אמר לי: הפתגם נכון. אינני תופש אך לא קם איש מעמיתו, מפקדיו, לא מבין הצנחנים ולא בני רחובות שראג לתקן את העוול לגרעון, גם כאשר צילו הארוך של דיין ואימתו סרו מעל פני צה"ל.

גרעון שימש סגן היועץ למלחמה בטרור כעשר-שנים, צבר ידע וניסיון רב והתחבב על כל ראשי הממשלה. כאשר התפנה תפקיד היועץ, האמנו שגרעון יתמנה, אך תחתיו מונה עיתונאי מבריק, אלה דרכי המימסד, מתן שכר והעדפת הקשרים על פני כישורים. לבסוף, כאשר הסכים גרעון לשרת תחת היועץ, מעלים אותו לדרגת תא"ל. כה מאוחר.

גרעון מחננימי תיפקד כל השנים כקצין שלם, אך משהו כבה בו. שמעתי הרבה דברי כפירה ופסימיות מפי האיש

העונש לא איחד לבוא. גרעון הודח מתפקידו וסובב חדשים רבים בטל. עד שמצא לעצמו עיסוק באכ"א בחקירת גורלם של נעדרים במלחמה. אני זוכר אותו בא למשרדי, בדובר צה"ל, תיק מקופל בידיו ובחיוך השובבי, משובב הלב אמר — אתה רואה, אינני מתבטל ועוסק בדבר חשוב ומועיל. גרעון הסתיר היטב את מצוקתו וצעמו, אך זה פעל רק על אלה שלא הכירוהו. יכולת להבחין שגרעון שלם עם עצמו. הוא עשה מעשה נכון בעיניו והיה מוכן לשאת בתוצאות בגאון, בלי לקטר ובלי להתלונן.

לאחר התפטרותו של דיין מתפקיד שר הביטחון עשה האלוף זאבי (גנדי) יועץ ראש הממשלה למלחמה בטרור, מעשה חברי ומינה את גרעון לסגנו. הוא עשה עבודה מצוינת בתיאום ובקרה של מערך האבטחה בארץ ובעולם.

גרעון חייך וסירב לדבר על קידומו שהוקפא. אין אתה יכול להביך אך הזכרון

זכרו הוא זכר של תקווה. כי אכן כל
עוד חיים בקרבנו, ובצה"ל בעיקר, אנשים
כמו גדעון מתניימי, ואני יודע שהם
מצויים — יש לנו תקווה לימים טובים.
גם על הראלים נגבר.

כתבות נוספות

נמצאות בתיק

הנוסף

האופטימי ביותר. הרבה זעם עצור ומלוא
החופן מסכול. הדרגה הבכירה החדשה לא
שינתה אצלו דבר. נדמה לי שעכרו עליו
שנים ארוכות של אכילה עצמית, עד אשר
כירסמה אכילה זו גם את ליבו. בהתקף
הראשון נדם.

אני נזכר, כאשר הסתבכתי גם אני עם
הרשות באומרי דברים נוקפפורמיים,
היה גדעון בין הראשונים שנחלצו
לעזרתי. אמר לי: אתה זוכר את הפתגם
הרוסי על האמת, ובכן גם אתה באגודה.
תשלם ותתייד. הציע להצטרף לחבורתו,
למרות שאני גחל"צ (כינאי לאלה שבאו
מהגולה במסגרת הגח"ל).

אני מתאר לעצמי שהוא יושב בגן
הערן, במרדור המוסיקה, ומנחה שירה
בציבור, שירי הגבעטרון ואולי אף של
מקהלת הצבא האדום, חבריו הקרובים כאן
מעלים ויכרו בערבי שירה, אפילו על
קברו (לא כליכך מנהג יהודי).

לקט קטעי רדיו ששודרו על אותו le מתחילת י"א ג' 1986

שודר בתוכנית: בוקר טוב ישראל

בתאריך: 19.02.86

בשעה: 08.50

בגלי צה"ל

2502157

12251ג

תא"ל גדעון מחניימי נפטר אמש ברמת גן מהתקף לב כשהוא בן חמישים ושמונה. תא"ל מחניימי היה בתפקידו האחרון סגן יועץ ראש הממשלה למלחמה בטרור וקודם לכן שמש בתפקידו מודיעין רביס. הלוייתו תתקיים מחר בשעה שלוש בבית הקברות הצבאי בקרית שאול. גדעון מחניימי ערץ והגיש בזמנו הפנוי תוכניות מוסיקה בגלי צה"ל ואנחנו נשמע עכשיו קטע מתוך התוכנית של שירים רוסיים, בדומיה, תוכנית ששודרה לפני כחמש שנים.

לקט קטעי רדיו ששודרו על אותו יום אחת ימי ג'דעון ז"ל

קטע מהקלפת של התוכנית - גדעון מחניימי :

שם בשדה הרחק מיער, במקום התקבצו שם עננים, שם שוכב לו מת מכוסה הוא בעפר שם שוכב לו פרטיזן.

הבוקר ביקשנו מרפי איתן לשעבר יועץ ראש הממשלה לענייני שרור וחברו של גדעון מחניימי לומר כמה דברים על דמותו.

רפי איתן :

קשה לי לספור לגדעון מחניימי חברי ועמיתי בדרך חיים. המטה אותי הידיעה אמש על מותו הפתאומי כאשר שעות ספורות קודם לכן עוד שוחחתי איתו והוא כולו מלא חיים ונכונות למבצעים באים ושוטפים. גדעון, יליד עין חרוד בסוף שנות העשרים, בגיל שמונה עשרה 45 מתנדב

לקט קטעי רדיו שפורסמו על אותו יום אחת ימי ג'קסון, ז"ל

גדעון לפלמ"ח ומשרות בגדוד השלישי. מלחמת העצמאות נסתיימה וגדעון מחניימי ממשיך. מתגייס קבע לצה"ל וכדרכו ממשיך ביחידות לוחמות לצנחנים. משתתף כקצין מודיעין בקרב המיתלה ב-1956 ממשיך בתפקידי פיקוד בין היתר, מפקד בית הספר לקציני מודיעין שהעמיד דורות רבים של קציני מודיעין ועד היום בכל מקום בצ"ל תמצא קצינים מחניכיו ששאבו מנסיונו ומרוחו. משתתף באופן פעיל בכל מלחמות ישראל. במלחמת ששת הימים, ההתשה, יום כיפורים, של"ג, במאבק מתמיד ובלתי פוסק במלחמה כטרור. גדעון, הרבה פנים היו לו, גדעון גילה אומץ ובגרות מדינית יוצאת דופן בכל חייו. מעניין להזכיר ארוע, ארוע בסיכומה של מלחמת היום הכיפורים במפתיע כגילוי של יחיד בכנס סגל פיקוד גבוה עמד על הבמה מול מפקדיו

לקט קטעי רדיו ששודרו על אותו יום ימי ג'דעון ז"ל

ושר הבטחון דאז ואמר במילים פשוטות אדוני שר הבטחון
האחריות כולה שלך. ועל זאת נענש. ועל כך במקום אחר.
גדעון ידידי אני מבכה אותך בדרכך האחרונה, השארות
אחריך רעיה אמיצה, רעיה. בנים שהולכים בדרכיך, נכדים
שיגדלו ויחנכו על סיפור חייד וימשיכו דרכיך. יהיה
ליכרך ברוד.

תא"ל גדעון מחניימי, הלווייתו תתקיים היום בשעה
שלוש בבית הקברות הצבאי בקרית שאול.

לקט קטעי רדיו ששודרו על אותו יום ימי ג'דעו, ז"ל

שודר כתכנית : יש ענין

כתאריך : 26.2.86

בשעה : 14.40 ברשת ב'

ת200308

ב-10043

יום רביעי ב"יש ענין". המדור של משה דור. שלום לך.

- שלום. שלום. הייתי רוצה להקדיש מילים מספר לזכרו של תת-אלוף גדעון מחניימי המנוח ושאני מכין שהיום זה שבעה למותו. הוא היה אדם כודד ובהוראה הטובה של המילה הזו, מפני שכאשר אומרים איש בודד ואני מייד אפרש מדוע הדבר הזה תופס לגבי מחניימי. יש גם אנשים בודדים לא טובים. אני זוכר למשל איזו תופעה שכונתה האיש הכודד בכנסת והיא תופעה הייתי אומר שמעוררת בי מכל מקום עד עצם היום הזה, גם לכוכח שינוי הנסיבות, סלידה. אבל גדעון מחניימי היה איש כודד במובן הנעלה של המילה. הוא היה אלוף משנה, כאשר בראשית 74 נערך כינוס של סגל

לְקַט קֶטַע רִדְיוֹ עֵשֶׂה אֹתוֹ לְאַחַת יְיָ אֱלֹהֵינוּ ז"ל

הפיקוד העליון של צה"ל בנוכחות רה"מ דאז גולדה מאיר, ושר הבטחון דאז משה דיין. שניהם כבר שוכני עפר. והכינוס הזה נועד לסכם את לקחי מלחמת יום הכיפורים. והנה היחיד שקם באותו כינוס ואמר לשר הבטחון שהוא צריך להסיק את המסקנות ולקבל את האחריות המסטרית על עצמו היה אלוף משנה מחניימי. ואני יכול לשחזר מכל מקום בדמיוני מה אירע שם, את השתיקה הנדהמת. את פניה של גולדה, את פרצופו של דיין, את תגובתם האילמת כל אחד בבתר לבו של הקצינים הבכירים שישבו שם ואשר מתוכם רק אדם אחד העז לומר את האמת לאמיתה ואני חושב שגדעון מחניימי, ידע היטב כמה הוא מסתכן ואיזה מחיר הוא ישלם. הוא אכן שילם את המחיר משום שקידומו הצבאי הוקפא. גם על-ידי יורשיו של משה דיין, ואל נא נטיח את האמת הזאת. השנים הרבות של גדעון מחניימי על כל מידות הצדק ועל אף כל מידות ההגיון נשאר בחזקת אל"מ ולא קודם

לקט קטעי רדיו שיוצרו על אודות *ע* אחת ימי ג' 1980 ז"ל

לדרגת תת-אלוף שהגיעה לו, היה מפני שיורשי דיין לא
הניחו לו לקבל מה שהגיע לו, על אף חשיבות התפקידים שהוא
מילא ועל אף כישוריו האישיים. על אף עברו המבריק.
ובכל זאת קם ואמר את אשר אמר ועשה את אשר עשה. אני לא
יכול להיגמר בכך שהיכרתי את גדעון מחניימי אישית אלא
ממש כחתך. האיש הזה שלימים נתגלה לי שהוא אדם רחב
יריעה ואוהב ספר ואוהב שירה וגם אוהב זמר, היה מגיש
תכניות של שירים רוסיים בגלי-צה"ל והוא צלצל אלי יום
אחד וכבר אינני זוכר אם בעקבות מה שכתבתי או בעקבות
מה שדיברתי והוא שמע והציג את עצמו ונתפתחה בינינו
שיחה מקסימה, מרתקת, ממש מרגשת על עניינים שלא הייתי
מצפה. על נושאים של ספרות ואמנות ויופי שלא הייתי
מצפה לשמוע מפי איש צבא. וגם איש צבא בכיר, אולי בגלל
הסטריאוטיפים שנטועים בנו. נתקלתי בו אולי פעם פעמיים

לקט קטעי רדיו שפורסמו על אותו יום אחת ימי ג'קסון

שלוש לאחר-מכן. אני נזכר שפעם אחת בפתח המטבח"ל נעצרה מכונית. הוא כבר היה אז תת-אלוף ואדם הושיט את פרצופו מעבר לחלון ואמר לי בחינך טוב, אתה יודע מי אני, אתה נזכר את מחניימי. זה אני. ותודה לך על דברים שכתבת. ולא משנה מה כתבתי. הדברים נגעו ללבו והוא חש צורך לומר זאת. אבל הנה עכשיו בייחוד נוכח מה שאני קורא על אותם חברים של גדעון מחניימי שנאספו כדי לחוג במרכאות את... במובן היפה והנאצל של המילה. במובן שהוא עצמו היה רוצה שיציינו את מותו בטרם עת ושרו שירים רוסיים ושמו ושוחחו והעלו זכרונות ולא היו עצובים. מפני שהם חשו באינשהי צורה שגדעון מחניימי שותף איתם לאירוע הזה וחוגג במרכאות כפולות ומכופלות את זה ממש כמו איזה מיטה יפה ואלה חברים יפים. אבל הוא ייחקק כנראה דווקא על רקע החברה שלנו, החברה המתיישרת, החברה המזדנבת, הוא ייחקק כאדם אשר הימר על הכל על כל הקלפים מתוך ידיעה שמצפוננו, שחובת מצפוננו חזקה יותר

לקט קטעי רדיו שפורסמו על אותו יום אתמול י"א ג'קסון, י"א

מכל החובות האחרות ומכל טובות ההנאה האחרות. והוא לא היה אדם מסתגף. ממה שמספרים לי על אודותיו, אני מכין שהוא היה אדם אוהב, אוהב חיים, אוהב חברה. אדם שידע למצות את הטוב מן החיים ולא-דרוקא לשבת ולקונן על מה שהיה ועל מה שיהיה. איז הרבה אנשים כמוהו. לא אצלינו. כשאני מהרהר בו, אני נזכר באומות, בקרב אומות העולם במקרה הידוע של קרל ליפסד הסוציאליסט השמאלי לאחר שגרמניה הכריזה מלחמה בפרוץ מלחמת העולם, העולם ה-I והסיעה שלו, הסיעה סוציאל-דמוקרטית כולה כאיש אחד הצטרפה להצבעה בעד תקציבי המלחמה. שם קם האיש הבודד הזה. קרל ליפסד ואמר את אמיתו, אני אצביע נגד, כי זוהי מלחמת כזב, זוהי מלחמת מירמה, זוהי מלחמת דמים שתסחוף את המוני הפועלים בעולם ותמית. שואה אשר לא תתואר והוא עשה זאת נוכח קריאות הברז, לא רק של הימין גם אלה שבקעו מתוך המחנה שלו, מתוך המחנה של מפלגת העבודה, של מפלגת הפועלים. גם הוא שילם את הדין. זכרו

אָקט קטע רדיו שפּררו אַל אַתּוּ אַל אַתּוּ יאַי גרעוּן זײַל

לו את זה. הוא נרצח כידוע אחרי מלחמת העולם. אבל גם
בתוך המלחמה נחבש בבית-סוהר ושירת בפלוגת עונשין של
של הצבא, אבל מאמיתו לא חזר בו. הוא האמין בה וידע שאת
הקורבן צריך להקריב למען אותו מופת קטן. אולי מופת
שיבלע לדורות הבאים. ועל כך אני חושב נזכור גם את
גדעון מחניימי.

קטעים נוספים

נמצאים בתיק הנופל